

Додаток 30
до наказу № 64
від 27.08.2019

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради
Бердянського
державного
педагогічного
університету

від 23 серпня 2019
року (протокол №1)

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ У
БЕРДЯНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. «Положення про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті» (далі – Положення про академічну доброчесність в БДПУ) є складовою частиною внутрішньої нормативної бази системи забезпечення якості вищої освіти та якості освітньої, наукової, науково-технічної, мистецької та інноваційної діяльності БДПУ.

1.2. Положення про академічну доброчесність в БДПУ базується на загальнолюдських та європейських цінностей, Конституції України, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту БДПУ, Правил внутрішнього розпорядку БДПУ, Колективного договору та інших нормативно-правових актів чинного законодавства України та нормативних (локальних) актів БДПУ.

1.3. Положення про академічну доброчесність у БДПУ регулює застосування загальних засад і правил наукової етики, встановлює моральні принципи і загальні етичні норми у відносинах між представниками університетської спільноти (учасниками освітнього процесу та стейкхолдерами).

1.4. Дія Положення про академічну доброчесність в БДПУ поширюється на всіх учасників освітнього процесу в Університеті. За порушенням академічної доброчесності особа може бути притягнута до відповідальності в установленому порядку.

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ

2.1. Метою Положення про академічну доброчесність в БДПУ є:

- формування високої академічної культури, носіями якої є наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники та здобувачі вищої освіти;
- утвердження етичних цінностей в освітньому процесі й науковій діяльності БДПУ;
- підвищення іміджу Університету;
- запобігання порушення академічної доброчесності.

2.2. Завдання Положення про академічну доброчесність в БДПУ:

- дотримання високих професійних та етичних стандартів у всіх сферах діяльності Університету: освітній, науковій, науково-технічній, мистецькій та інноваційній;
- адаптація системи традиційних етичних принципів і настанов національної освітньої системи до європейських цінностей та до реалій сучасності для створення позитивного морального клімату в колективі, для забезпечення якості вищої освіти в БДПУ;
- забезпечення встановлення і дотримання норм етичної поведінки як усередині колективу, між учасниками освітнього процесу в БДПУ, так із зовнішньою аудиторією – стейкхолдерами;
- дотримання в освітньому процесі та науковій (творчій) діяльності Університету академічної доброчесності науковими, науково-педагогічними та педагогічними працівниками та забезпечення її дотримання здобувачами вищої освіти;
- розроблення в Університеті нових підходів до навчання та викладання на засадах взаємодовіри, взаємоповаги, порядності, чесності, відповідальності;
- забезпечення академічної свободи і сприятливого морально-психологічного клімату в колективі та підвищення авторитету БДПУ.

3. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В БДПУ

3.1. Однією з процедур системи забезпечення якості освітньої діяльності Університеті та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) є дотримання академічної доброчесності учасників освітнього процесу, а також створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату.

3.2. Для забезпечення академічної доброчесності, дієвої організації освітнього процесу в БДПУ, розвитку інтелектуального, особистісного потенціалу наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти слід дотримуватись таких принципів:

- законності та верховенства права;
- соціальної справедливості;
- пріоритету прав і свобод людини і громадянина;
- академічної свободи;
- професіоналізму та компетентності;
- науковості;
- самовдосконалення і саморозвитку;

- гуманізму, демократизму;
- патріотизму;
- чесності й порядності;
- справедливості й толерантності;
- партнерства і взаємодопомоги;
- колегіальності та демократичності;
- інтеграції у міжнародний освітній і науковий простір;
- поваги та взаємної довіри;
- відкритості і прозорості;
- нетерпимості щодо недотримання правил і норм Положення про академічну доброчесність в БДПУ.

3.3. Дотримання академічної доброчесності науковими, науково-педагогічними та педагогічними працівниками Університету передбачає:

- персональну відповідальність за виконання функціональних обов'язків;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну науково-педагогічну діяльність;
- формування особистості шляхом патріотичного, правового, екологічного виховання;
- утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, вміння вільно мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

3.4. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти в Університеті передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

3.5. Порушенням академічної доброчесності вважається:

академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

3.6. За порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники Університету можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання;
- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи обіймати визначені законом посади.

3.7. За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти БДПУ можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування з Університету;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих Університетом пільг з оплати навчання.

3.8. Види академічної відповідальності учасників освітнього процесу БДПУ за конкретні порушення академічної доброчесності визначаються внутрішнім положенням Університету, затвердженим основним колегіальним органом управління та погодженим з органами самоврядування здобувачів вищої освіти Університету в частині їхньої відповідальності.

3.9. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності визначається Комісією з питань академічної доброчесності.

Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;

- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

4. ЕТИЧНІ НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В БДПУ

4.1. Наукові, науково-педагогічні, педагогічні працівники у своїй діяльності повинні дотримуватися моральних норм і правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності, а саме:

4.1.1. дотримуватись норм Конституції України, норм чинного законодавства України в сфері освіти та вищої освіти, нормативних документів БДПУ;

4.1.2. впроваджувати освітню, наукову діяльність на високому науково-теоретичному і методичному рівні, дотримуючись загальноновизнаних етичних норм поведінки;

4.1.3. дотримуватись правил посилання на джерела інформації у разі використання ідей, відомостей, розробок тощо;

4.1.4. спиратися на міжнародні та національні правові норми щодо захисту інтелектуальної власності та авторського права;

4.1.5. підвищувати професійний рівень, наукову кваліфікацію, застосовуючи у своїй діяльності інноваційні освітні методики та технології;

4.1.6. поважати честь і гідність осіб, які здобувають освіту, їхніх батьків незалежно від віку, статі, стану здоров'я, громадянства, національності, ставлення до релігії, місця проживання, мови спілкування, походження, соціального і майнового стану, наявності судимості, а також інших обставин;

4.1.7. надавати здобувачам вищої освіти чітку інформацію щодо критеріїв виконання та оцінювання всіх видів робіт, завдань, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;

4.1.8. здійснювати контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти, об'єктивно та неупереджено оцінювати їх результати навчання;

4.1.9. дотримуватися норм педагогічної етики та особистим прикладом утверджувати серед учасників освітнього процесу повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;

4.1.10. виховувати у здобувачів вищої освіти повагу до державної мови та державних символів України, національних, історичних, культурних цінностей України та виховувати дбайливе ставлення до моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства;

4.1.11. сприяти творчій активності здобувачів вищої освіти, розвиваючи в них самостійність, ініціативу, відповідальність;

4.1.12. формувати у здобувачів вищої освіти прагнення до взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами;

4.1.13. дотримуватись законодавства із запобігання корупції, уникнення конфлікту інтересів;

4.1.14. чинити опір псевдонауці, виступати проти проявів академічної недоброчесності: академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації, обману, хабарництва;

4.1.15. не розголошувати і не використовувати в інший спосіб конфіденційної та іншої інформації з обмеженим доступом, або інформацію особистого характеру, що стала відома у зв'язку з виконанням своїх службових та професійних повноважень;

4.1.16. сумлінно, компетентно, результативно і відповідально виконувати службові повноваження та професійні обов'язки, рішення та доручення керівництва, не допускати неефективного використання державної і комунальної власності;

4.1.17. сприяти становленню та розвитку партнерських відносин як між учасниками освітнього процесу, так і стейкхолдерами: потенційними здобувачами вищої освіти, потенційними роботодавцями, науковцями, науково-педагогічними, педагогічними працівниками з інших закладів вищої освіти;

4.1.18. сприяти розвитку позитивного іміджу Бердянського державного педагогічного університету.

4.2. Науково-педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти БДПУ повинні дотримуватися моральних норм і правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності, а саме:

4.2.1. дотримуватись загальноприйнятих етичних норм, Конституції України, Статуту БДПУ, Правил внутрішнього розпорядку БДПУ та інших нормативних документів Університету;

4.2.2. старанно виконувати вимоги освітньої програми, індивідуального навчального плану, програм навчальних дисциплін для досягнення відповідного рівня вищої освіти;

4.2.3. приходити вчасно на навчальні заняття, не пропускати їх без поважних причин, ефективно використовуючи час академічної діяльності;

4.2.4. самостійно виконувати всі види робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочими програмами навчальних дисциплін, навчальним планом;

4.2.5. використовувати у навчальній та науково-дослідницькій діяльності лише перевірені та достовірні джерела інформації, грамотно робити посилання на них;

4.2.6. не займатись фабрикацією, фальсифікацією наукових результатів з їх наступним використанням у науковій роботі (статті, курсовій, дипломній, дисертаційній та ін.);

4.2.7. використовувати джерела інформації при проведенні різних видів контролю, які дозволені науково-педагогічними, педагогічними працівниками; неприйнятним є списування з робіт інших осіб, використання електронних ресурсів з мобільного телефону, планшету та ін.;

4.2.8. не пропонувати будь-яким особам вигоди матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

4.2.9. сприяти запобіганню різних видів порушень законів та норм академічної етики;

4.2.10. виявляти шанобливе ставлення, повагу, толерантність до всіх учасників освітнього процесу;

4.2.11. поважати честь і гідність інших осіб, незалежно від їхніх поглядів, віросповідання, місця проживання, мови спілкування, походження, соціального і майнового стану та інших обставин;

4.2.12. шанувати історію Університету, здобутки його визначних вчених, науково-педагогічних працівників, випускників;

4.2.13. сприяти збереженню та примноженню традицій БДПУ, підвищувати престиж Університету власними досягненнями у навчанні, науці, творчості, спорті.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ КОМІСІЇ З ПИТАНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

5.1. З метою виконання норм цього Положення у БДПУ створюється Комісія з питань академічної доброчесності (далі - Комісія).

5.2. Комісія наділяється правом одержувати і розглядати заяви щодо порушення цього Положення та надавати пропозиції Адміністрації БДПУ щодо накладання відповідних санкцій.

5.3. У своїй діяльності Комісія керується Конституцією України, законодавством в сфері освіти та вищої освіти, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, Статутом БДПУ, Правилами внутрішнього розпорядку БДПУ, іншими нормативними (локальними) актами БДПУ та цим Положенням.

5.4. Склад Комісії затверджується наказом ректора БДПУ за поданням Вченої ради БДПУ. Строк повноважень Комісії становить 3 роки.

5.5. До складу Комісії за посадами входять: перший проректор, вчені секретарі спецрад, декани факультетів, фахівець із запобігання корупції, начальник навчального відділу, фахівець з інтелектуальної власності, юрисконсульт, голова ради молодих учених, голова студентської ради.

5.6. Будь-який працівник БДПУ, здобувач вищої освіти БДПУ може звернутися до Комісії із заявою про порушення норм цього Положення, внесення пропозицій або доповнень.

5.7. Комісія зі свого складу обирає Голову, заступника та секретаря. Голова Комісії веде засідання, підписує протоколи та рішення тощо. За відсутності Голови його обов'язки виконує заступник. Повноваження відносно

ведення протоколу засідання, технічної підготовки матеріалів до розгляду їх на засіданні тощо здійснює секретар.

5.8. Організаційною формою роботи Комісії є засідання, які скликаються при необхідності вирішення оперативних та нагальних питань.

5.9. Рішення приймаються відкритим голосуванням. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх на засіданні Комісії.

5.10. Засідання Комісії оформлюється протоколом, який підписує Голова та секретар.

5.11. Комісія не менше одного разу на рік звітує про свою роботу перед Вченою радою БДПУ.

5.12. Будь-який учасник освітнього процесу, якому стали відомі факти порушення норм цього Положення чи підготовки про можливість такого порушення, повинен звернутися до Голови або секретаря Комісії з письмовою заявою на ім'я її голови. У заяві обов'язково зазначаються особисті дані заявника (П.І.Б., контактні дані: адреса, телефон, місце роботи, посада, курс, група, особистий підпис). Анонімні заяви чи заяви, викладені в некоректній формі, Комісією не розглядаються.

5.13. На засідання Комісії запрошуються заявник та особа, стосовно якої розглядається питання щодо порушення Положення про академічну доброчесність.

5.14. За результатами проведених засідань Комісія готує вмотивовані рішення у вигляді висновків щодо порушення чи не порушення норм цього Положення. Зазначені висновки носять рекомендаційний характер, подаються ректору для подальшого вживання відповідних заходів морального, дисциплінарного чи адміністративного характеру.

5.15. Повноваження Комісії:

- одержувати, розглядати, здійснювати аналіз заяв щодо порушення норм цього Положення та готувати відповідні висновки;

- залучати до своєї роботи експертів з тієї чи іншої галузі, а також використовувати технічні і програмні засоби для достовірного встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою;

- проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності та професійної етики науково-педагогічних, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти;

- ініціювати, проводити та підтримувати дослідження з академічної доброчесності, якості освіти та наукової діяльності;

- готувати пропозиції щодо підвищення ефективності впровадження принципів академічної доброчесності в освітню та наукову діяльність БДПУ;

- надавати рекомендації та консультації щодо способів і шляхів більш ефективного дотримання норм цього Положення.

- інші повноваження відповідно до вимог чинного законодавства України та нормативних (локальних) актів БДПУ.

5.16. Права особи, щодо якої розглядається питання про порушення академічної доброчесності:

- ознайомлення з матеріалами справи, іншими документами;
- оскаржувати рішення Комісії з дня отримання повідомлення про прийняття такого рішення;
- мати інші права, що не суперечать діючому законодавству.

6. ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ ПРО ВСТАНОВЛЕННЯ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ПРИТЯГНЕННЯ ДО АКАДЕМІЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.

6.1. Особа, щодо якої ухвалено рішення про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення до академічної відповідальності, має право протягом п'яти робочих днів з дня отримання повідомлення про прийняття такого рішення оскаржити його до Апеляційної комісії БДПУ з питань академічної доброчесності (далі – Апеляційна комісія). Якщо закінчення строку апеляційного оскарження припадає на неробочий день, останнім днем вважається перший після нього робочий день.

6.2. Подання апеляційної скарги:

6.2.1. Апеляційна скарга подається у письмовій формі на ім'я голови Апеляційної комісії до відділу кадрів БДПУ. Відділ кадрів БДПУ негайно передає апеляційну скаргу голові Апеляційної комісії або його заступнику.

6.2.2. В апеляційній скарзі має бути зазначено: ім'я особи, яка подає скаргу, її місце проживання або факультет, рік навчання, адреса електронної пошти, номер мобільного телефону; рішення, що оскаржується; в чому полягає неправомірність рішення та обґрунтування заперечень, викладених в апеляційній скарзі, клопотання особи, яка подала скаргу; перелік документів та інших матеріалів, що додаються до скарги.

6.2.3. Апеляційна скарга підписується особою, яка її подає, або представником такої особи. До апеляційної скарги, поданої представником, має бути додана довіреність або інший документ, що посвідчує повноваження представника.

6.3. Апеляційну скаргу має бути розглянуто протягом двох робочих днів від дня її подання.

6.4. Апеляційна комісія діє у такому складі:

- 1) проректор з науково-педагогічної роботи (голова комісії);
- 2) по одному представнику від кожного факультету, якого обрано Вченою радою факультету (повноваження представника затверджується витягом з протоколу засідання Вченої ради факультету);
- 3) завідувач аспірантури, докторантури;
- 4) представник Студентської Ради (повноваження представника затверджується витягом з протоколу засідання студентської ради);
- 5) представник Ради молодих учених (повноваження представника затверджується витягом з протоколу засідання студентської ради).

6.5. Член Апеляційної комісії не може брати участь у розгляді апеляційної скарги, якщо він виявив факт порушення, або брав участь у прийнятті рішення про встановлення факту порушення та притягнення до

академічної відповідальності, або таке рішення ухвалено відносно цього члена комісії.

6.6. Апеляційна комісія має право ухвалювати рішення за умови присутності на засідання більше половини її членів. Рішення ухвалюються більшістю від присутніх на засіданні членів комісії.

6.7. Голова Апеляційної комісії з числа її членів пропонує кандидатуру свого заступника та секретаря, які затверджуються рішенням комісії.

6.8. Розгляд апеляційних скарг відбувається відкрито, в присутності особи, яка подала скаргу, та (або) його представника. Відсутність під час розгляду особи та (або) його представника, яких було належним чином повідомлено про час та місце засідання, не перешкоджає розгляду апеляційної скарги.

6.9. Рішення Апеляційної комісії ухвалюються за відсутності осіб, які не належать до складу комісії.

7.10. За результатами розгляду апеляційної скарги комісії може ухвалити одне з таких рішень:

- 1) задовольнити скаргу та скасувати рішення про встановлення факту порушення та притягнення до академічної відповідальності;
- 2) змінити рішення про встановлення факту порушення та притягнення до академічної відповідальності;
- 3) відмовити у задоволенні апеляційної скарги.

6.11. Порушення процедури розгляду питання про встановлення факту порушення та притягнення до академічної відповідальності можуть бути підставою для скасування рішення, ухваленого за результатами такого розгляду, лише за наявності доказів того, що виявлені процедурні порушення суттєво вплинули або могли суттєво вплинути на прийняття цього рішення.

6.12. Рішення Апеляційної комісії викладаються у формі протоколу її засідання, який підписується головою комісії та секретарем, і набувають чинності з моменту їх ухвалення. У протоколі мають бути викладені доводи, ураховуючи які комісія ухвалила рішення. Копія протоколу надсилається особі, яка подав скаргу та (або) його представнику.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Учасники освітнього процесу Бердянського державного педагогічного університету повинні знати та дотримуватись Положення про академічну доброчесність в БДПУ.

7.2. Незнання норм Положення про академічну доброчесність в БДПУ не є виправданням неетичної поведінки і не знімає відповідальності з учасників освітнього процесу Університету за порушення його вимог.

7.3. Наукові, науково-педагогічні, педагогічні працівники повинні в обов'язковому порядку ознайомитись із Положення про академічну доброчесність в БДПУ.

7.4. Зараховані здобувачі вищої освіти Університету ознайомлюються з Положення про академічну доброчесність в БДПУ в обов'язковому порядку.

7.5. Університет забезпечує публічний доступ до тексту Положення про академічну доброчесність в БДПУ через власний офіційний сайт.

7.6. Положення про академічну доброчесність в БДПУ розглядає та затверджує Вчена рада Університету та вводиться в дію наказом ректора Університету.

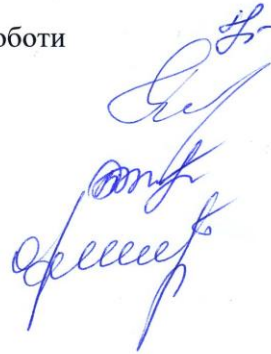
7.7. Зміни та доповнення до Положення про академічну доброчесність в БДПУ розглядає Вчена рада Університету та вводяться в дію наказом ректора БДПУ.

Проректор з науково-педагогічної роботи

Вчений секретар

Начальник навчального відділу

Провідний юристконсульт

В.М.Ліпич

Т.І.Янева

О.В.Шубіна

О.С.Мартем'янова